

MONITORING ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH W POWIECIE MIASTO PŁOCK RAPORT I/P/2010

Miejski Urząd Pracy w Płocku
Stanowisko ds. statystyk i analiz

Spis treści:

Wstęp	str. 3
Rozdział I Analiza bezrobocia według zawodów (grup zawodów) na terenie miasta Płocka w I półroczu 2010 r.	str. 4
Rozdział II Analiza ofert pracy według zawodów (grup zawodów) na terenie miasta Płocka w I półroczu 2010 r.	str. 7
Rozdział III Analiza zawodów deficytowych i nadwyżkowych	str. 10
Podsumowanie	str. 17

Spis tabel i wykresów:

- Wykres 1. Liczba bezrobotnych i stopa bezrobocia w mieście Płocku w I połowie 2010 r.
- Wykres 2. Liczba ofert pracy zgłoszonych w I połowie 2010 r.
- Wykres 3. Zawody nadwyżkowe i deficytowe na terenie miasta Płocka w ujęciu procentowym
- Tabela 1. Wybrane grupy zawodów (wg kodu 4-cyfrowego) o najwyższym wskaźniku szansy uzyskania oferty pracy
- Tabela 2. Zawody deficytowe w mieście Płocku w I półroczu 2010 r.
- Tabela 3. Zawody nadwyżkowe w mieście Płocku w I półroczu 2010 r.
- Tabela 4. Zawody zrównoważone w mieście Płocku w I półroczu 2010 r.
- Tabela 5. Dynamika deficytu/nadwyżki zawodów w latach 2007-2010 na wybranych przykładach

Przedruk, kopiowanie, wykorzystanie w całości lub w części wyłącznie z podaniem źródła.

Wstęp

Zgodnie z art. 9 ust. 1 pkt. 9 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (tj. Dz. U. z 2008 r. nr 69, poz. 415 ze zm.) do zadań samorządu powiatu należy m.in. prowadzenie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych. Badanie ma na celu bieżącą analizę lokalnego rynku pracy. Dzięki procesowi systematycznego śledzenia zachodzących tam zmian w popycie [na pracę] i podaży [zasobów pracy] możliwe jest formułowanie wniosków i krótkoterminowych prognoz ułatwiających m.in. opracowywanie i wdrażanie programów aktywizacji osób bezrobotnych i programów kształcenia.

Głównymi odbiorcami raportu są wszystkie podmioty zainteresowane lokalnym rynkiem pracy i jego diagnozą, poczynwszy od publicznych służb zatrudnienia, poprzez instytucje szkoleniowe, na szkołach ponadgimnazjalnych kończąc, przy czym należy pamiętać, że monitoring jakkolwiek pomocny, skupia jedynie uwagę na skromnym wycinku lokalnego rynku pracy. Formułowane na podstawie raportu wnioski mogą być zatem obarczone marginesem błędu. Stąd też nie może być on jedynym źródłem wiedzy i podstawą decydowania o kierunkach kształcenia czy szkolenia przyszłych kadr pracowniczych. Dopiero dogłębna analiza i wieloletnia obserwacja procesów zachodzących w gospodarce oraz strukturze kwalifikacyjno-zawodowej może przynieść wymierne efekty.

Poniższy raport został przygotowany według wytycznych Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej i zawiera m.in. ranking 30 zawodów deficytowych (i 30 nadwyżkowych) na poziomie sześciocyfrowego kodu zawodu oraz inne dane statystyczne zgromadzone przez Miejski Urząd Pracy w Płocku (z załącznika nr 2 do sprawozdania MPiPS-01 *Bezrobotni według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy oraz oferty pracy* oraz załącznika nr 3 do sprawozdania MPiPS-01 *Bezrobotni oraz oferty pracy według zawodów i specjalności*).

W raporcie uwzględniono metodologię badań według zaleceń ministerialnych, definicje zawodu deficytowego i nadwyżkowego oraz definicje wskaźników intensywności deficytu (nadwyżki).

Tablice wynikowe wykorzystane w niniejszej analizie dostępne są w Internecie na stronie <http://mz.praca.gov.pl> w zakładce „Raporty okresowe”.

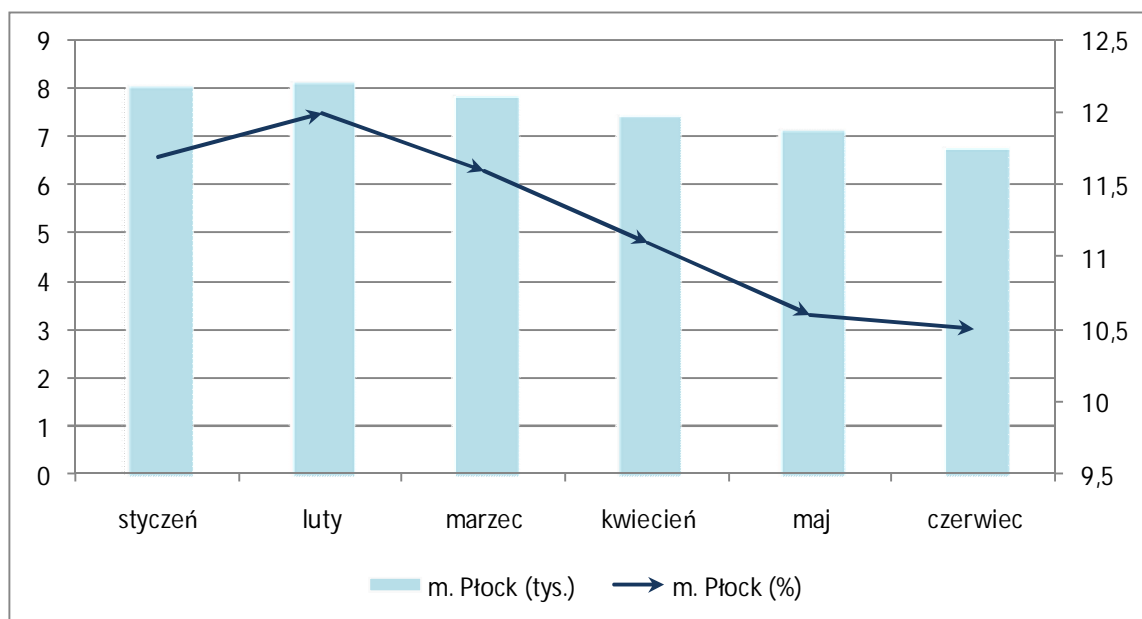
I. Analiza bezrobocia według zawodów (grup zawodów) na terenie miasta Płocka w I półroczu 2010 r.

Według stanu na koniec czerwca 2010 r. w rejestrach Miejskiego Urzędu Pracy figurowały 6.844 osoby, w tym 3.703 kobiety. W stosunku do analogicznego okresu 2009 r. ogólna liczba bezrobotnych spadła o 2,0%, a liczba bezrobotnych kobiet o 7,9%.

Z kolei w ciągu całego I półrocza 2010 r. zarejestrowały się łącznie 6.594 osoby bezrobotne, z czego 45,5% stanowiły kobiety (3.003 os.).

W czerwcu stopa bezrobocia w mieście kształtowała się na poziomie 10,5%. W tym samym okresie stopa bezrobocia w kraju wyniosła 11,7%, a w województwie – 9,0%¹.

Wykres 1. Liczba bezrobotnych i stopa bezrobocia w mieście Płocku w I połowie 2010 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z GUS

Zdecydowaną większość - 83,7% - ogółu bezrobotnych zarejestrowanych w końcu czerwca stanowiły osoby poprzednio pracujące (5.730 os.), z czego 15,8% w kategorii (sekcji) *Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle*, 15,6% - w sekcji *Przetwórstwo przemysłowe*; 11,7% - w sekcji *Budownictwo* oraz 7,9% - w kategorii *Pozostała działalność usługowa*.

¹ Obwieszczenie Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego z dnia 30 września 2010 r. w sprawie przeciętnej stopy bezrobocia w kraju oraz na obszarze powiatów.

Natomiast w ciągu I półrocza 2010 r. największy napływ do bezrobocia zanotowano w grupach: *Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle* (12,0%), *Przetwórstwo przemysłowe* (11,8%), *Budownictwo* (11,2%), oraz *Pozostała działalność usługowa* (5,5%).

Zdecydowaną większość – 83,9% - bezrobotnych zarejestrowanych w końcu czerwca 2010 r. stanowiły osoby posiadające zawód wyuczony (5.744 os.), pozostałe 16,1% (tj. 1.100 os.) - osoby bez zawodu. Liczba kobiet wynosiła odpowiednio 3.093 i 610 osób. Warto odnotować, że w obu grupach bezrobotnych – zarówno z zawodem, jak i bez zawodu – kobiety stanowiły zdecydowaną większość (odpowiednio 53,8 i 55,4%).

Najwięcej osób z wyuczonym zawodem zarejestrowanych było jako:

⇒ 522107 SPRZEDAWCA	567 os.,
⇒ 341902 ASYSTENT EKONOMICZNY [zawód szkolny: Technik ekonomista]	246 os.,
⇒ 722204 ŚLUSARZ	141 os.,
⇒ 932104 ROBOTNIK POMOCNICZY W PRZEMYŚLE PRZETWÓRCZYM	124 os.,
⇒ 311502 TECHNIK MECHANIK	123 os.,
⇒ 419101 PRACOWNIK BIUROWY [zawód szkolny: Technik prac biurowych]	120 os.,
⇒ 712102 MURARZ	118 os.,
⇒ 311204 TECHNIK BUDOWNICTWA	106 os.,
⇒ 512201 KUCHARZ	101 os.,
⇒ 931301 ROBOTNIK BUDOWLANY	100 os.

W I półroczu 2010 r. napływ bezrobotnych bez zawodu kształtował się na poziomie 1.332 osób, w tym 647 kobiet.

Jeśli wziąć pod uwagę napływ bezrobotnych posiadających określone kwalifikacje, to najczęściej rejestrowali się oni w zawodach:

⇒ 522107 SPRZEDAWCA	440 os.,
⇒ 341902 ASYSTENT EKONOMICZNY [zawód szkolny: Technik ekonomista]	172 os.,
⇒ 722204 ŚLUSARZ	152 os.,
⇒ 311502 TECHNIK MECHANIK	141 os.,
⇒ 712102 MURARZ	126 os.,
⇒ 932104 ROBOTNIK POMOCNICZY W PRZEMYŚLE PRZETWÓRCZYM	126 os.,
⇒ 311204 TECHNIK BUDOWNICTWA	111 os.,
⇒ 241102 EKONOMISTA	107 os.,
⇒ 931301 ROBOTNIK BUDOWLANY	103 os.,
⇒ 514102 FRYZJER [zawody szkolne: Fryzjer, Technik usług fryzjerskich]	98 os.

Można zauważyć, że pomimo pewnych wahań w liczbie zarejestrowanych (rejestrujących się) bezrobotnych w w/w zawodach są to w większości te same kategorie, co w analogicznym okresie 2008 i 2009 roku, a zatem tendencja z lat ubiegłych utrzymuje się.

Spośród 200 osób do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki (dalej „absolwenci”), zarejestrowanych w końcu I półrocza 2010 r. co piąty (22,5%) był osobą bez konkretnego zawodu. W tej grupie zdecydowanie przeważały kobiety.

Wśród bezrobotnych absolwentów z wyuczonym zawodem dominowali:

⇒ 241102 EKONOMISTA	12 os.,
⇒ 341902 ASYSTENT EKONOMICZNY [zawód szkolny: Technik ekonomista]	10 os.,
⇒ 514102 FRYZJER [zawody szkolne: Fryzjer, Technik usług fryzjerskich]	9 os.,
⇒ 312102 TECHNIK INFORMATYK	7 os.,
⇒ 341404 ORGANIZATOR USŁUG HOTELARSKICH [zawód szkolny: Technik hotelarstwa]	7 os.,
⇒ 311603 TECHNIK TECHNOLOGII CHEMICZNEJ	6 os.,
⇒ 321402 TECHNIK ŻYWIENIA I GOSPODARSTWA DOMOWEGO	5 os.

Z kolei najwyższy udział w napływie absolwentów w ciągu minionego półrocza mieli:

⇒ EKONOMIŚCI	7,2% ogółu rejestrujących się absolwentów z wyuczonym zawodem
⇒ FRYZJERZY	4,6% ogółu rejestrujących się absolwentów z wyuczonym zawodem
⇒ ASYSTENCI EKONOMICZNI	4,3% ogółu rejestrujących się absolwentów z wyuczonym zawodem
⇒ TECHNICY INFORMATYCY	3,8% ogółu rejestrujących się absolwentów z wyuczonym zawodem
⇒ NAUCZYCIELE NAUCZANIA POCZĄTKOWEGO	3,6% ogółu rejestrujących się absolwentów z wyuczonym zawodem

Jeśliby przeanalizować powyższe dane, można dostrzec pewną prawidłowość. Mianowicie, znaczna część zawodów, charakteryzująca się dużym napływem bezrobotnych na przestrzeni pierwszych 6 miesięcy tego roku, była także najliczniej reprezentowaną według stanu na koniec czerwca 2010 r.

Długotrwale bezrobotni, tj. osoby pozostające w rejestrze Miejskiego Urzędu Pracy w Płocku łącznie przez okres ponad 12 miesięcy², poprzednio pracujący, stanowili blisko 30% ogółu zarejestrowanych, poprzednio pracujących, w końcu półrocza (kobiety odpowiednio 37% ogółu zarejestrowanych, poprzednio pracujących, kobiet).

Długotrwale bezrobotni najczęściej posiadali kwalifikacje w zawodach:

⇒ 522107 SPRZEDAWCA	198 os.,
⇒ 341902 ASYSTENT EKONOMICZNY [zawód szkolny: Technik ekonomista]	87 os.,
⇒ 932104 ROBOTNIK POMOCNICZY W PRZEMYSŁE PRZETWÓRCZYM	44 os.,
⇒ 913207 SPRZĄTACZKA	44 os.,
⇒ 419101 PRACOWNIK BIUROWY [zawód szkolny: Technik prac biurowych]	40 os.,
⇒ 311204 TECHNIK BUDOWNICTWA	34 os.,
⇒ 722204 ŚLUSARZ	33 os.,
⇒ 743304 KRAWIEC	28 os.,
⇒ 743604 SZWACZKA	28 os.,
⇒ 512201 KUCHARZ	26 os.,

² W okresie ostatnich 2 lat z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego dorosłych (zgodnie z definicją ustawową)

⇒ 931301 ROBOTNIK BUDOWLANY	24 os.,
⇒ 712102 MURARZ	21 os.,
⇒ 743202 DZIEWIARZ	21 os.,
⇒ 311502 TECHNIK MECHANIK	20 os.,
⇒ 914103 ROBOTNIK GOSPODARCZY	20 os.

II. Analiza ofert pracy według zawodów (grup zawodów) na terenie miasta Płocka w I półroczu 2010 r.

W okresie sprawozdawczym do Miejskiego Urzędu Pracy w Płocku zgłoszono łącznie 2.394 oferty pracy.

Do najczęściej zgłaszanych należały oferty pracy w zawodach:

	Oferty zgłoszone w I półroczu 2010 r.
⇒ 914103 ROBOTNIK GOSPODARCZY	294
⇒ 913207 SPRZĄTACZKA	273
⇒ 419101 PRACOWNIK BIUROWY [zawód szkolny: Technik prac biurowych]	142
⇒ 522107 SPRZEDAWCA	131
⇒ 721202 SPAWACZ RĘCZNY GAZOWY	90
⇒ 721290 POZOSTALI SPAWACZE I POKREWNI	56
⇒ 341201 AGENT UBEZPIECZENIOWY	54
⇒ 913204 POMOC KUCHENNA	53
⇒ 722204 ŚLUSARZ	51
⇒ 341503 PRZEDSTAWICIEL HANDLOWY [Przedstawiciel regionalny]	37
⇒ 514102 FRYZJER [zawody szkolne: Fryzjer, Technik usług fryzjerskich]	36
⇒ 341501 HANDLOWIEC [zawód szkolny: Technik handlowiec]	35

Stanowiło to ponad 50% wszystkich ofert pracy zgłoszonych w okresie sprawozdawczym, przy czym omawiane są tu jedynie te oferty pracy, które trafiły do bazy Miejskiego Urzędu Pracy³. Jednocześnie należy pamiętać, że na ilość zgłoszonych ofert pracy mają wpływ różne czynniki m.in. pośrednictwo otwarte, duża fluktuacja pracowników w danym zawodzie (np. sprzedawcy), wreszcie to, czy są to oferty pracy subsydiowanej, czy nie. Dodatkowo, obecnie pracodawca „zgłasza ofertę pracy do jednego powiatowego urzędu pracy, właściwego ze względu na siedzibę pracodawcy albo miejsce wykonywania pracy albo innego wybranego przez siebie urzędu”⁴. Należy również pamiętać, że wielu pracodawców w ogóle nie zgłasza ofert do urzędów, poszukując pracowników innymi metodami (np. poprzez ogłoszenia w prasie lokalnej, Internecie, itp.). Wszystko to, w praktyce, zaciera nieco faktyczną liczbę wolnych miejsc pracy funkcjonujących na rynku na danym obszarze.

³ Szacuje się, że do urzędów pracy wpływa ok. 30-40% wszystkich ofert pracy funkcjonujących na rynku.

⁴ Art. 36 ust. 5a ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (tekst jednolity Dz. U. z 2008 r. nr 69, poz. 415 z późn. zm.).

Analiza ofert pracy zgłoszonych w I półroczu 2010 r. uwidacznia, że najwięcej (26,4%) zgłoszono ich w sekcji *Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenie społeczne*, najmniej – w sekcji *Górnictwo i wydobywanie* (0,12% ogółu zgłoszonych ofert). Żadne oferty nie wpłynęły w sekcjach: *Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych*; *Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników, gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby* oraz *Organizacje i zespoły eksterytorialne*.

Wykres 2. Liczba ofert pracy zgłoszonych w I połowie 2010 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania MPiPS-01 zał. nr 2
Bezrobotni według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy oraz oferty pracy.

Analizując oferty pod względem szansy uzyskania pracy zauważymy, że na 275 występujących na terenie miasta Płocka w I półroczu 2010 r. elementarnych grup zawodów (kod 4-cyfrowy) tylko 6 uzyskało wskaźnik maksymalny (MAX). Były to: 9142 Myjący pojazdy i szyby, 2444 Psycholodzy i pokrewni, 3423 Pracownicy ds. zatrudnienia i pośrednictwa pracy, 2414 Specjaliści ds. rynku nieruchomości, 7113 Robotnicy obróbki kamienia oraz 2231 Lekarze. Dalej znalazły się grupy:

Tabela 1. Wybrane grupy zawodów (wg kodu 4-cyfrowego)
o najwyższym wskaźniku szansy uzyskania oferty pracy (W)

Kod grupy	Nazwa grupy zawodów	Wskaźnik (W)*
7125	Robotnicy budownictwa wodnego i pokrewni	3,0000
5112	Kierownicy pociągów, konduktorzy i rewizorzy	2,2222
3412	Pośrednicy ubezpieczeniowi	2,0370
7124	Robotnicy budowy dróg i pokrewni	1,5555
9211	Robotnicy pomocniczy w rolnictwie i pokrewni	1,3332
9161	Ładowacze nieczystości	1,0000
9141	Gospodarze budynków	0,8099
8291	Operatorzy maszyn gdzie indziej niesklasyfikowani	0,7083
8223	Operatorzy urządzeń do nakładania powłok	0,6666
2141	Architekci, urbaniści i pokrewni	0,6666
1239	Kierownicy pozostałych wewnętrznych jednostek organizacyjnych gdzie indziej niesklasyfikowani	0,5333
8274	Operatorzy maszyn i urządzeń do produkcji wyrobów piekarniczych i cukierniczych oraz koncentratów spożywczych	0,5000
3311	Nauczyciele praktycznej nauki zawodu i instruktorzy	0,5000
7132	Posadzkarze i pokrewni	0,4872
7212	Spawacze i pokrewni	0,4591
3482	Pracownicy bibliotek i informacji naukowej	0,4166
9132	Pomoce i sprzątaczk biurowe, hotelowe i podobne	0,3745
3229	Średni personel ochrony zdrowia gdzie indziej niesklasyfikowany	0,3333
2143	Inżynierowie elektrycy	0,3333
8111	Operatorzy maszyn górniczych i pokrewni	0,3333
8212	Operatorzy maszyn i urządzeń do produkcji betonu, asfaltobetonu, elementów betonowych i kamiennych i pokrewni	0,3333
3481	Pracownicy archiwów	0,3333
2421	Adwokaci, radcy prawni i prokuratorzy	0,3333

* Wskaźnik (W) wyrażony jest stosunkiem średniej miesięcznej liczby ofert pracy, będących w dyspozycji urzędu do średniego miesięcznego poziomu rejestrowanego bezrobocia w danym zawodzie i w danym czasookresie

Źródło: Tabela T-I/P-11 Ranking zawodów zgłoszonych w ofertach pracy w powiecie m. Płock w I półroczu 2010 roku ze względu na wskaźnik szansy uzyskania oferty

Najniższy wskaźnik szansy uzyskania oferty pracy ($W=0,0000$) uzyskało 111 grup zawodów. Należy jednak pamiętać, że są sytuacje, w których ze względu na dezaktualizację kwalifikacji pracodawca nie znajduje odpowiedniego pracownika wśród osób bezrobotnych. Zdarza się również, że bezrobotni mają odpowiednie kwalifikacje, ale brakuje im motywacji do podjęcia pracy.

Mimo wszystko rozbieżności pomiędzy liczbą osób zarejestrowanych w danym zawodzie a liczbą ofert pracy dla nich przeznaczonych nie należy od razu traktować jako sytuacji „kryzysowej”, to jest nadwyżki (deficytu) w danym zawodzie. Może bowiem zdarzyć się tak, że w ciągu okresu rozliczeniowego w danym zawodzie rejestruje się tylko jeden bezrobotny i jednocześnie wpłynie tylko jedna oferta. Wskaźniki wykorzystywane w monitoringu wykażą sytuację alarmową, gdy tymczasem stan faktyczny będzie zgoła odmienny, bo na przykład rejestracja (napływ ofert) dla danego zawodu będzie po prostu marginalna.

III. Analiza zawodów deficytowych i nadwyżkowych

Przez zawód deficytowy przyjęto się rozumieć zawód, na który występuje wyższe zapotrzebowanie na rynku pracy niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie, a wskaźnik intensywności deficytu⁵ jest wyższy niż 1,1.

Na 690 zawodów (na poziomie kodu 6-cyfrowego) występujących na terenie miasta Płocka w I półroczu 2010 r., 49 to zawody deficytowe⁶. Ranking otwiera 30 zawodów (z pominięciem zawodów, których kod kończy się cyfrą 90 *Pozostali...*) tak, jak ilustruje to poniższa tabela:

Tabela 2. Zawody deficytowe w mieście Płocku w I półroczu 2010 r.

Lp.	Kod grupy	Nazwa grupy zawodów	Wskaźnik intensywności deficytu
1	341201	Agent ubezpieczeniowy	18,0000
2	712401	Brakarz	12,0000
3	331102	Instruktor nauki jazdy	11,0000
4	123901	Kierownik wewnętrznej jednostki organizacyjnej gdzie indziej niesklasyfikowany	8,0000
5	931203	Robotnik drogowy	7,3333
6	311208	Technik inżynierii środowiska i melioracji	6,0000
7	322905	Ratownik medyczny	6,0000
8	913203	Pokojowa [w hotelu]	5,5000
9	721202	Spawacz ręczny gazowy	5,2941
10	241303	Doradca zawodowy	5,0000
11	347101	Florysta	5,0000
12	511204	Kontroler biletów	5,0000
13	721304	Blacharz budowlany	5,0000
14	914103	Robotnik gospodarczy	4,9831
15	712904	Monter rusztowań	4,6667
16	712501	Meliorant	4,5000
17	233201	Nauczyciel przedszkola	4,0000
18	828103	Monter kotłów i armatury kotłowej	4,0000
19	913207	Sprzątacza	3,9000

⁵ Wskaźnik intensywności deficytu/nadwyżki to stosunek średniej miesięcznej liczby ofert pracy do średniej miesięcznej liczby zarejestrowanych bezrobotnych w danym zawodzie i w danym czasookresie

⁶ Nie licząc zawodów MAX deficytowych, o których w dalszej części opracowania.

20	713201	Glazurnik	3,7500
21	422201	Recepcjonista	3,6667
22	913204	Pomoc kuchenna	3,3125
23	311801	Grafik komputerowy	3,0000
24	412104	Fakturzystka	3,0000
25	421301	Asystent usług pocztowych	3,0000
26	712901	Konserwator budynków	3,0000
27	723101	Mechanik autobusów	2,0000
28	823205	Operator urządzeń do formowania wyrobów z tworzyw sztucznych	2,0000
29	833401	Kierowca operator wózków jezdniowych	1,7500
30	419101	Pracownik biurowy [Zawód szkolny: Technik prac biurowych]	1,7108

Źródło: Tabela T-I/P-4 Zawody deficytowe i nadwyżkowe w powiecie m. Płock w I półroczu 2010 r.

Dalsza analiza danych wskazuje, że sześć spośród wyżej wymienionych zawodów, tj. Agent ubezpieczeniowy, Brukarz, Fakturzystka, Robotnik drogowy, Robotnik gospodarczy i Konserwator budynków, było w grupie zawodów o najwyższym wskaźniku deficytu zarówno w I połowie 2009, jak i 2008 roku.

Jednocześnie z grupy wszystkich zawodów deficytowych można wyodrębnić grupę tych zawodów, które są deficytowe (tj. wskaźnik intensywności deficytu > 1,1) nawet pomimo, iż stosunkowo często pojawiają się dla nich oferty pracy (np. średnia miesięczna liczba ofert pracy zgłoszonych w I półroczu 2010 r. > 2). Są to:

	Średnia miesięczna liczba ofert	Wskaźnik intensywności deficytu
⇒ 914103 ROBOTNIK GOSPODARCZY	49,0000	4,9831
⇒ 913207 SPRZĄTACZKA	45,5000	3,9000
⇒ 419101 PRACOWNIK BIUROWY [Zawód szkolny: Technik prac biurowych]	23,6667	1,7108
⇒ 721202 SPAWACZ RĘCZNY GAZOWY	15,0000	5,2941
⇒ 721290 POZOSTALI SPAWACZE I POKREWNIE	9,3333	2,0741
⇒ 341201 AGENT UBEZPIECZENIOWY	9,0000	18,0000
⇒ 913204 POMOC KUCHENNA	8,8333	3,3125
⇒ 832101 KIEROWCA SAMOCHODU OSOBOWEGO	4,8333	1,2609
⇒ 712401 BRUKARZ	4,0000	12,0000
⇒ 915202 DOZORCA	3,8333	1,2105
⇒ 931203 ROBOTNIK DROGOWY	3,6667	7,3333
⇒ 511204 KONTROLER BILETÓW	3,3333	5,0000
⇒ 412190 POZOSTALI PRACOWNICY DO SPRAW FINANSOWO-STATYSTYCZNYCH	3,3333	2,8571
⇒ 343201 KSIĘGOWY [samodzielny]	2,8333	1,1333
⇒ 513102 OPEKUNKA DZIECIĘCA	2,6667	1,6000
⇒ 713201 GLAZURNIK	2,5000	3,7500
⇒ 712904 MONTER RUSZTOWAŃ	2,3333	4,6667
⇒ 247990 POZOSTALI SPECJALIŚCI ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ GDZIE INDEKSZ NIESKLASYFIKOWANI	2,1667	13,0000
⇒ 724301 ELEKTROMONTER INSTALACJI ELEKTRYCZNYCH	2,1667	1,4444
⇒ 514190 POZOSTALI FRYZJERZY, KOSMETYCZKI I POKREWNIE	2,0000	4,0000

Należy jednak mieć na uwadze, że spora liczba ofert, zwłaszcza dla pracowników biurowych (administracyjnych), to oferty pracy subsydiowanej, a specyfiką zatrudnienia subsydiowanego jest jego czasowy charakter. Dodatkowo, osoby podejmujące ten rodzaj zatrudnienia są wyłączone z ewidencji, chociaż faktycznie w dalszym ciągu pozostają bezrobotne.

Za zawód nadwyżkowy uważa się zawód, na który występuje mniejsze zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie. Dodatkowo, wskaźnik intensywności nadwyżki⁷ jest niższy niż 0,9.

Wśród zawodów i specjalności występujących na terenie miasta Płocka znalazło się 117 zawodów nadwyżkowych⁸, w tym 31 (z pominięciem zawodów, których kod kończy się cyfrą 90 *Pozostali...*) o najwyższym wskaźniku nadwyżki:

Tabela 3. Zawody nadwyżkowe w mieście Płocku w I półroczu 2010 r.

Lp.	Kod grupy	Nazwa grupy zawodów	Wskaźnik intensywności nadwyżki
1	311502	Technik mechanik	0,0071
2	932104	Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	0,0079
3	721403	Monter konstrukcji stalowych	0,0109
4	743202	Dziemięciarz	0,0156
5	341902	Asystent ekonomiczny [zawód szkolny: Technik ekonomista]	0,0349
6	311209	Technik ochrony środowiska	0,0370
7	311913	Technik technologii odzieży	0,0370
8	714101	Malarz budowlany	0,0370
9	241102	Ekonomista	0,0374
10	713101	Dekarz	0,0526
11	713803	Monter rurociągów przemysłowych	0,0526
12	244104	Pedagog	0,0556
13	214203	Inżynier budownictwa – budownictwo ogólne	0,0588
14	311302	Technik elektryk	0,0600
15	743304	Krawiec	0,0658
16	712102	Murarz	0,0714
17	311204	Technik budownictwa	0,0901
18	214602	Inżynier technologii chemicznej	0,0909
19	722304	Tokarz	0,0909
20	312102	Technik informatyk	0,0962
21	241915	Specjalista do spraw organizacji usług gastronomicznych, hotelarskich i turystycznych	0,1000
22	741203	Piekarz	0,1000
23	828105	Monter maszyn i urządzeń przemysłowych	0,1000
24	244505	Wychowawca w jednostkach penitencjarnych	0,1111
25	346102	Opiekun w domu pomocy społecznej	0,1111
26	214503	Inżynier mechanik – maszyny i urządzenia przemysłowe	0,1250
27	311401	Technik elektroniki	0,1250
28	322401	Masażysta [zawód szkolny: Technik masażyści]	0,1250

⁷ Patrz przypis 4 str. 10

⁸ Nie licząc zawodów ZERO nadwyżkowych, o których w dalszej części opracowania.

29	241205	Specjalista do spraw rachunkowości	0,1429
30	311402	Technik telekomunikacji	0,1429
31	723106	Mechanik pojazdów samochodowych	0,1429

Źródło: Tabela T-I/P-4 Zawody deficytowe i nadwyżkowe w powiecie m. Płock w I półroczu 2010 r.

Cztery zawody – Technik elektryk, Specjalista ds. rachunkowości, Technik budownictwa i Asystent ekonomiczny [zawód szkolny: Technik ekonomista] – były jednymi z najbardziej nadwyżkowych również w analogicznych okresach w latach 2008-2009.

Analizując zawody nadwyżkowe warto zwrócić szczególną uwagę na te zawody, które charakteryzują się jednocześnie dużą dynamiką napływu osób bezrobotnych. Takie podejście pozwoli wyodrębnić specjalności o najmniej korzystnych warunkach na rynku. Przyjmując, że średnia miesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych > 10 (przy wskaźniku intensywności nadwyżki < 0,9), do takich zawodów zaliczają się:

	Średnia miesięczna liczba zarejestrowanych	Wskaźnik intensywności nadwyżki
⇒ 522107 SPRZEDAWCA	73,3333	0,2977
⇒ 341902 ASYSTENT EKONOMICZNY [zawód szkolny: Technik ekonomista]	28,6667	0,0349
⇒ 722204 ŚLUSARZ	25,3333	0,3355
⇒ 311502 TECHNIK MECHANIK	23,5000	0,0071
⇒ 932104 ROBOTNIK POMOCNICZY W PRZEMYŚLE PRZETWÓRCZYM	21,0000	0,0079
⇒ 712102 MURARZ	21,0000	0,0714
⇒ 311204 TECHNIK BUDOWNICTWA	18,5000	0,0901
⇒ 241102 EKONOMISTA	17,8333	0,0374
⇒ 931301 ROBOTNIK BUDOWLANY	17,1667	0,2039
⇒ 514102 FRYZJER [zawody szkolne: Fryzjer, Technik usług fryzjerskich]	16,3333	0,3673
⇒ 721403 MONTER KONSTRUKCJI STALOWYCH	15,3333	0,0109
⇒ 512201 KUCHARZ	13,0000	0,2564
⇒ 743304 KRAWIEC	12,6667	0,0658
⇒ 743604 SZWACZKA	11,0000	0,1515
⇒ 743202 DZIEWIARZ	10,6667	0,0156
⇒ 413103 MAGAZYNIER	10,1667	0,3443

Zawody, dla których wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) mieści się w przedziale od 0,9 do 1,1 tzn. zapotrzebowanie na te zawody zbliżone jest do liczby rejestrujących się bezrobotnych, traktuje się jako tzw. zawody zrównoważone.

W I półroczu 2010 r. na terenie miasta Płocka odnotowano 22 zawody w równowadze:

Tabela 4. Zawody zrównoważone w mieście Płocku w I półroczu 2010 r.

Lp.	Kod grupy	Nazwa grupy zawodów	Wskaźnik intensywności nadwyżki/deficytu
1	341503	Przedstawiciel handlowy [przedstawiciel regionalny]	1,0571
2	421102	Kasjer handlowy	1,0370
3	122201	Kierownik wewnętrznej jednostki działalności podstawowej w przemyśle przetwórczym	1,0000
4	122601	Kierownik wewnętrznej jednostki działalności podstawowej w gospodarce magazynowej, transporcie i łączności	1,0000
5	214301	Inżynier elektryk	1,0000
6	241401	Pośrednik w obrocie nieruchomościami	1,0000
7	241490	Pozostali specjaliści do spraw rynku nieruchomości	1,0000
8	241917	Specjalista do spraw reklamy	1,0000
9	311201	Kosztorysant budowlany	1,0000
10	315201	Diagnosta samochodowy	1,0000
11	331105	Nauczyciel/instruktor praktycznej nauki zawodu	1,0000
12	341901	Asystent bankowości	1,0000
13	342190	Pozostali pośrednicy handlowi	1,0000
14	346103	Opiekunka środowiskowa	1,0000
15	347601	Animatore kultury	1,0000
16	414104	Kurier	1,0000
17	419104	Pracownik kancelaryjny	1,0000
18	422202	Rejestratorka medyczna	1,0000
19	514990	Pozostali pracownicy usług osobistych gdzie indziej niesklasyfikowani	1,0000
20	713302	Tynkarz	1,0000
21	823104	Wulkanizator	1,0000
22	915204	Portier	1,0000

Źródło: Tabela T-I/P-4 Zawody deficytowe i nadwyżkowe w powiecie m. Płock w I półroczu 2010 r.

Odrębną kategorię stanowią tzw. zawody *MAX deficytowe* czyli takie, dla których wpływają oferty pracy, ale w których nie rejestrują się bezrobotni oraz zawody *ZERO nadwyżkowe* tj. takie, gdzie rejestrują się bezrobotni, ale nie ma ofert pracy.

Zgodnie z wytycznymi Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej zawodów o wskaźnikach MAX i „0” nie uwzględnia się w monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych. Warto jednak na marginesie zaznaczyć, że w Płocku w I półroczu 2010 r. wskaźnik zerowy uzyskało aż 431 zawodów, z kolei maksymalny – 71 zawodów.

Do zawodów MAX deficytowych zaliczały się m.in.:

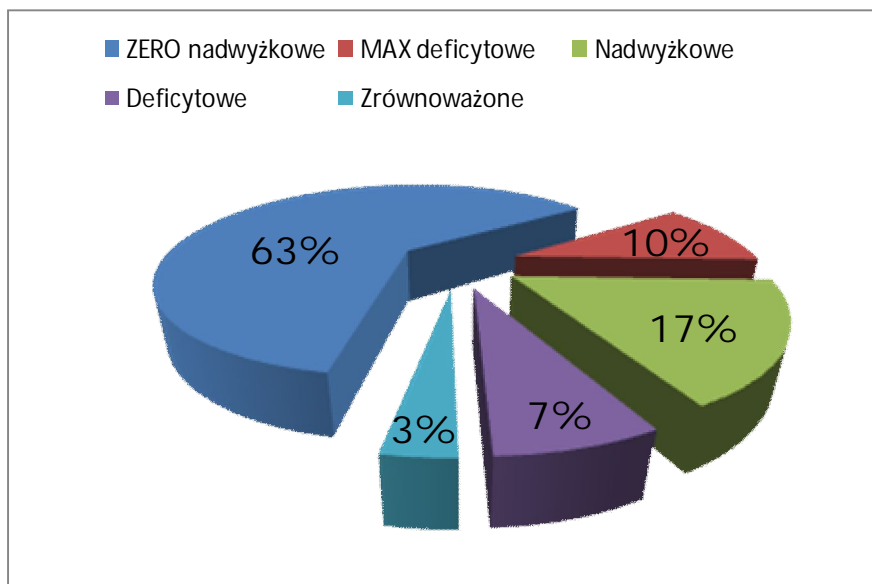
- ⇒ 121101 DYREKTOR GENERALNY,
- ⇒ 213202 PROJEKTANT STRON INTERNETOWYCH [webmaster],
- ⇒ 214508 INŻYNIER SPAWALNIK,
- ⇒ 223133 LEKARZ – MEDYCYNĄ RATUNKOWĄ,
- ⇒ 223134 LEKARZ – MEDYCYNĄ RODZINNĄ,
- ⇒ 311203 TECHNIK ARCHITEKT,
- ⇒ 313113 REALIZATOR DŹWIĘKU,
- ⇒ 348202 BIBLIOTEKARZ,

- ⇒ 421101 KASJER BILETOWY,
- ⇒ 515101 STRAŻAK,
- ⇒ 711301 KAMIENIARZ,
- ⇒ 825105 OPERATOR KSEROKOPIAREK,
- ⇒ 915105 GONIEC.

Z kolei zawodami ZERO nadwyżkowymi były m.in.:

- ⇒ 121102 DYREKTOR WYKONAWCZY,
- ⇒ 123301 KIEROWNIK DZIAŁU MARKETINGU I SPRZEDAŻY,
- ⇒ 211301 CHEMIK,
- ⇒ 213201 PROGRAMISTA,
- ⇒ 214401 INŻYNIER ELEKTRONIK,
- ⇒ 232123 NAUCZYCIEL WYCHOWANIA FIZYCZNEGO,
- ⇒ 311603 TECHNIK TECHNOLOGII CHEMICZNEJ,
- ⇒ 313104 FOTOGRAF,
- ⇒ 315101 INSPEKTOR BUDOWLANY,
- ⇒ 413101 LISTONOSZ,
- ⇒ 513202 POMOC DENTYSTYCZNA,
- ⇒ 714103 MALARZ - TAPECIARZ,
- ⇒ 913101 POMOC DOMOWA.

Wykres 3. Zawody deficytowe i nadwyżkowe na terenie miasta Płocka w ujęciu procentowym

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 5. Dynamika deficytu/nadwyżki zawodów w latach 2007-2010 na wybranych przykładach

Nazwa zawodu	I półrocze 2007	2007	I półrocze 2008	2008	I półrocze 2009	2009	I półrocze 2010
Nauczyciel przedszkola	nadwyżkowy	deficytowy	deficytowy	deficytowy	deficytowy	nadwyżkowy	deficytowy
Laborant chemiczny	nadwyżkowy	zrównoważony	zrównoważony	nadwyżkowy	zrównoważony	nadwyżkowy	nadwyżkowy
Technik elektronik	nadwyżkowy	nadwyżkowy	zrównoważony	zrównoważony	nadwyżkowy	nadwyżkowy	nadwyżkowy
Technik telekomunikacji	zrównoważony	nadwyżkowy	nadwyżkowy	nadwyżkowy	nadwyżkowy	nadwyżkowy	nadwyżkowy
Asystent bankowości	nadwyżkowy	nadwyżkowy	deficytowy	deficytowy	zrównoważony	nadwyżkowy	zrównoważony
Magazynier	deficytowy	deficytowy	zrównoważony	deficytowy	nadwyżkowy	nadwyżkowy	nadwyżkowy
Rejestratorka medyczna	zrównoważony	deficytowy	nadwyżkowy	nadwyżkowy	zrównoważony	deficytowy	zrównoważony
Kucharz małej gastronomii	zrównoważony	nadwyżkowy	nadwyżkowy	nadwyżkowy	nadwyżkowy	nadwyżkowy	nadwyżkowy
Bufetowy [barman]	nadwyżkowy	nadwyżkowy	deficytowy	deficytowy	deficytowy	zrównoważony	nadwyżkowy
Opiekunka dziecięca	nadwyżkowy	zrównoważony	deficytowy	deficytowy	deficytowy	deficytowy	deficytowy
Kosmetyczka	zrównoważony	zrównoważony	nadwyżkowy	nadwyżkowy	nadwyżkowy	nadwyżkowy	nadwyżkowy
Pracownik ochrony mienia i osób	nadwyżkowy	nadwyżkowy	deficytowy	deficytowy	nadwyżkowy	nadwyżkowy	nadwyżkowy
Ekspedient w punkcie usługowym	nadwyżkowy	zrównoważony	deficytowy	deficytowy	deficytowy	deficytowy	deficytowy
Murarz	nadwyżkowy	nadwyżkowy	zrównoważony	nadwyżkowy	nadwyżkowy	nadwyżkowy	nadwyżkowy
Monter rurociągów przemysłowych	nadwyżkowy	nadwyżkowy	deficytowy	deficytowy	deficytowy	deficytowy	nadwyżkowy
Monter konstrukcji stalowych	nadwyżkowy	nadwyżkowy	deficytowy	deficytowy	nadwyżkowy	nadwyżkowy	nadwyżkowy
Dozorca	nadwyżkowy	nadwyżkowy	deficytowy	deficytowy	nadwyżkowy	nadwyżkowy	deficytowy
Robotnik budowlany	zrównoważony	deficytowy	deficytowy	deficytowy	nadwyżkowy	nadwyżkowy	nadwyżkowy

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Tabeli T-I/P-4 Zawody deficytowe i nadwyżkowe w powiecie m. Płock

Podsumowanie

Przestudiowanie powyższych danych pozwala na sformułowanie pewnych generalnych wniosków na temat sytuacji lokalnego rynku pracy w I półroczu 2010 r., mianowicie:

- ✓ W końcu czerwca 2010 r. w rejestrze MUP zarejestrowane były 6.844 osoby, w tym 3.703 kobiety, to jest o 140 osób mniej (odpowiednio 318 kobiet mniej) niż w analogicznym okresie ubiegłego roku.
- ✓ Na przestrzeni pierwszych 6 miesięcy 2010 r. zarejestrowały się łącznie 6.594 osoby bezrobotne, z czego 45,5% stanowiły kobiety (3.003 os.).
- ✓ Dla ponad 50% bezrobotnych (poprzednio pracujących) ostatnimi miejscami pracy były sekcje: Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle, Przetwórstwo przemysłowe, Budownictwo oraz Pozostała działalność usługowa.
- ✓ Najczęściej rejestrowali się sprzedawcy (ponad 8% napływu bezrobotnych z wyuczonym zawodem), byli oni również najliczniejszą grupą zarejestrowanych w końcu omawianego okresu (9,9% bezrobotnych z wyuczonym zawodem).
- ✓ Ogółem wpłynęły 2.394 oferty pracy. Najczęściej zgłaszane dotyczyły pracy dla robotników gospodarczych, sprzątaczek, pracowników biurowych i sprzedawców.
- ✓ Na 690 zawodów i specjalności występujących na terenie miasta Płocka w I półroczu 2010 r. odnotowano 431 zawodów 0-nadwyżkowych (gdzie wskaźnik intensywności nadwyżki $(W)=0,0000$), 71 MAX-deficytowych (gdzie wskaźnik intensywności deficytu $(W)=MAX$), 117 nadwyżkowych (gdzie $(W)<0,9$), 49 deficytowych (gdzie $(W)>1,1$) oraz 22 zawody w równowadze (gdzie $0,9\leq(W)\leq1,1$).
- ✓ Do grup zawodów o najwyższym wskaźniku intensywności deficytu (na poziomie 4-cyfrowego kodu zawodów) zaliczały się m.in. następujące grupy elementarne: Pośrednicy ubezpieczeniowi ($W=18,3333$), Robotnicy budowy dróg i pokrewni ($W=12,0000$), Kierownicy pozostałych wewnętrznych jednostek organizacyjnych gdzie indziej niesklasyfikowani ($W=8,0000$), Średni personel ochrony zdrowia gdzie indziej niesklasyfikowany ($W=6,0000$).
- ✓ Do najbardziej deficytowych zawodów na poziomie 6-cyfrowego kodu należeli m.in.: agenci ubezpieczeniowi, brukarze, doradcy zawodowi, nauczyciele przedszkola, graficy komputerowi, konserwatorzy budynków.
- ✓ Do grup zawodów o najwyższym wskaźniku intensywności nadwyżki (na poziomie 4-cyfrowego kodu zawodów) zaliczały się m.in. następujące grupy elementarne: Technicy mechanicy ($W=0,0065$), Robotnicy przygotowujący i wznoszący konstrukcje metalowe ($W=0,0103$), Mechanicy – monterzy maszyn i urządzeń* [zawód szkolny: Mechanik – monter

maszyn i urządzeń – obejmuje grupę elementarną 7233] ($W=0,0133$), Tkacze, dziewiarze i pokrewni* [zawód szkolny: Rękodzielnik wyrobów włókienniczych – obejmuje grupę elementarną 7432] ($W=0,0137$).

- ✓ Najwyższy wskaźnik nadwyżki, na poziomie 6-cyfrowego kodu, osiągnęły m.in. zawody: technik mechanik, dziewiarz, ekonomista, pedagog, technik informatyk, inżynier mechanik – maszyny i urządzenia przemysłowe.
- ✓ Wśród zawodów zrównoważonych znaleźli się m.in. kasjerzy handlowi, inżynierzy elektrycy, kosztorysanci budowlani, animatorzy kultury, pracownicy kancelaryjni i portierzy.

Pewnym utrudnieniem dla dogłębnej analizy danych jest fakt, że informacje o bezrobotnych nie obejmują wszystkich, jedynie tych, którzy zarejestrowali się w urzędzie pracy, a i ci często nadal pozostają bierni zawodowo lub pracują w tzw. *szarej strefie*. Gro bezrobotnych w ogóle nie rejestruje się poszukując pracy na własną rękę. Dotyczy to głównie osób o wąskiej specjalizacji lub wykształceniu, na które istnieje duży popyt na rynku.

Podobnie jest z ofertami pracy. Pośrednictwo otwarte skutkuje tym, że nie wszystkie oferty trafiają do urzędu pracy, jako że wielu pracodawców ogłasza się w prasie lokalnej (krajowej), na stronach internetowych, bądź też szuka pracowników innymi metodami.

Dodatkowo, brak badań, prowadzonych dawniej w szkołach i zakładach pracy, a dotyczących popytu lokalnych pracodawców na pracowników (w tym osób w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki), utrudnia właściwą prognozę sytuacji absolwentów.

Te i inne czynniki, jak również czysto ludzkie błędy popełniane w procesie rejestracji bezrobotnych powodują, że całociowy obraz rynku pracy zniekształca się. W przypadku tak wielu zmiennych, trzeba liczyć się z tym, że nawet najlepiej przygotowane prognozy i analizy nie sprawdzą się w 100%. Dlatego konkludując, należy jeszcze raz podkreślić rolę monitoringu jako narzędzia badawczego pozwalającego usprawnić działalność publicznych służb zatrudnienia, niemniej narzędzia niedoskonałego, do którego należy podchodzić z pewną rezerwą, a jednocześnie jego wyniki analizować przez pryzmat faktycznych uwarunkowań lokalnego rynku pracy.